

I.dz. 761...../2025

Warszawa, 14 lutego 2025 r.

**P.T.
Okręgowi Rzecznicy
Odpowiedzialności Zawodowej**

Dot.: określania kwalifikacji prawnej czynu w związku z wejściem w życie nowego Kodeksu Etyki Lekarskiej.

W nawiązaniu do jednej z najistotniejszych kwestii poruszonych podczas niedawnego spotkania z okręgowymi rzecznikami odpowiedzialności zawodowej w siedzibie Naczelnej Izby Lekarskiej związanej z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2025 r. nowego Kodeksu Etyki Lekarskiej, przedstawiam następujące stanowisko oraz rekomendacje dla rzeczników odpowiedzialności zawodowej w odniesieniu do określania kwalifikacji prawnej czynu w decyzjach procesowych podejmowanych na poszczególnych etapach prowadzonego postępowania z zakresu odpowiedzialności zawodowej lekarzy i lekarzy dentyków:

Nowy Kodeks Etyki Lekarskiej został wprowadzony mocą uchwały nr 5 Nadzwyczajnego XVI Krajowego Zjazdu Lekarzy z dnia 18 maja 2024 r. w sprawie Kodeksu Etyki Lekarskiej, która weszła w życie dnia 1 stycznia 2025 r. Uchwała nr 5 Nadzwyczajnego XVI Krajowego Zjazdu Lekarzy z dnia 18 maja 2024 r. w sprawie Kodeksu Etyki Lekarskiej nie zawiera własnych przepisów przejściowych w odniesieniu do reguł stosowania przepisów Kodeksu Etyki Lekarskiej w sytuacji, gdy po wejściu w życie nowego Kodeksu Etyki Lekarskiej postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej dotyczy czynu lub czynów zaistniałych w okresie obowiązywania poprzedniego Kodeksu Etyki Lekarskiej, dlatego na podstawie art. 112 pkt 2 ustawy o izbach lekarskich należy w takich sytuacjach odpowiednio stosować przepis art. 4 § 1 Kodeksu karnego stanowiącego: „Jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawy.”

W piśmiennictwie wskazuje się, że wskazany w art. 4 § 1 kodeksu karnego zwrot „czas orzekania” to nie tylko moment rozstrzygnięcia kwestii odpowiedzialności karnej sprawy (wydawania wyroku), lecz także moment orzekania we wszystkich fazach postępowania karnego (przygotowawczego, sądowego, wykonawczego), w których zapada decyzja co do losu osoby, której postępowanie dotyczy.

Z odpowiednio stosowanego w postępowaniu w zakresie odpowiedzialności zawodowej lekarzy i lekarzy dentyistów art. 4 § 1 kodeksu karnego wynika, że co do zasady od dnia 1 stycznia 2025 r. należy stosować przepisy nowego Kodeksu Etyki Lekarskiej, natomiast przepisy poprzedniego Kodeksu Etyki Lekarskiej stosować należy tylko, gdy są one „względniejsze” dla sprawcy, czyli gdy traktują czyn sprawcy łagodniej niż nowy Kodeks Etyki Lekarskiej.

W świetle powyższego, określając kwalifikację prawną przewinienia zawodowego, którego dotyczy postępowanie z zakresu odpowiedzialności zawodowej, należy zatem co do zasady wskazywać odpowiedni przepis lub przepisy nowego Kodeksu Etyki Lekarskiej, za wyjątkiem sytuacji, gdy w konkretnej sprawie odpowiedni przepis poprzedniego Kodeksu Etyki Lekarskiej byłby w ocenie rzecznika względniejszy, czyli w sytuacji gdy poprzednio obowiązująca norma etyki lekarskiej pozwalałaby ocenić dany czyn w sposób lepszy dla lekarza, np. pozwalałaby przyjąć, iż pod rządami poprzedniego Kodeksu Etyki Lekarskiej dany czyn nie stanowił przewinienia zawodowego.

Sugeruję, aby dla jasności w sprawach odnoszących się do czynów popełnionych przed 2025r. wskazywać za każdym razem, o który konkretnie Kodeks Etyki Lekarskiej chodzi, np. w takiej formie:

„art. .. ust. .. Kodeksu Etyki Lekarskiej stanowiącego załącznik do uchwały nr 5 Nadzwyczajnego XVI Krajowego Zjazdu Lekarzy z dnia 18 maja 2024 r.”

albo

„art. ... ust. ... Kodeksu Etyki Lekarskiej obowiązującego do dnia 31 grudnia 2024 r. w zw. z 4 § 1 Kodeksu karnego w zw. z art. 112 pkt 2 ustawy o izbach lekarskich”.

W sytuacji gdy w danym postępowaniu rzecznik określił już (np. w postanowieniu o wszczęciu postępowania wyjaśniającego albo w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów) kwalifikację prawną przewinienia zawodowego w oparciu o poprzedni Kodeks Etyki Lekarskiej, w mojej ocenie w kolejnej decyzji procesowej (np. we wniosku o ukaranie) należy już odnosić się do nowego Kodeksu Etyki Lekarskiej, chyba że zachodzi potrzeba stosowania poprzednio obowiązującego Kodeksu z uwagi na to, że był „względniejszy” dla sprawcy.

Nie ma przy tym potrzeby dokonywania zmiany w poprzedniej decyzji procesowej. Wystarczy zamieszczenie odpowiedniego wyjaśnienia w uzasadnieniu.

Z poważaniem

NACZELNY RZECZNIK
ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ

dr n. med. Zbigniew Kuzyszyn

Do wiadomości:

Dr n.med. Jacek Miarka

Przewodniczący

Naczelnego Sądu Lekarskiego